

การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษารายวิชา MKT453
การจัดการช่องทางการตลาด โดยใช้กิจกรรมเชิงรุกแบบมีส่วนร่วม
THE DEVELOPMENT OF TEAMWORK SKILLS OF MKT453
MARKETING CHANNEL MANAGEMENT STUDENTS BY USING
PROACTIVE AND PARTICIPATORY ACTIVITIES

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิงแก้ว พรอภิรัชสกุล*
Asst. Prof. Kingkeaw Pornapiraksakul

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ การวิจัยเชิงทดลอง (Pre-experimental research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการเรียนรู้เชิงรุกแบบมีส่วนร่วม และทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษารายวิชา MKT453 การจัดการช่องทางการตลาดด้วยกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกแบบมีส่วนร่วม มหาวิทยาลัยศรีปทุม 2) ศึกษาการวัดและประเมินทักษะกระบวนการการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา 3) เปรียบเทียบทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา ด้วยกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกแบบมีส่วนร่วมก่อน และหลังเรียน และ 4) ศึกษาความสัมพันธ์และอิทธิพลของกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกแบบมีส่วนร่วมที่มีผลต่อทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจทุกคนที่ลงทะเบียนในรายวิชา MKT453 การจัดการช่องทางการตลาด มหาวิทยาลัยศรีปทุม ภาคการศึกษาที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2565 ทั้งหมด จำนวน 93 คน

ผลการวิจัยภาพรวม พบว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกแบบมีส่วนร่วมของนักศึกษารายวิชา MKT453 การจัดการช่องทางการตลาดอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านภาพรวมทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษายู่ในระดับมาก เช่นกัน ด้านก่อนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา โดยใช้กิจกรรมเชิงรุกแบบมีส่วนร่วม พบว่า ในภาพรวมคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านหลังการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา โดยใช้กิจกรรมเชิงรุกแบบมีส่วนร่วม ด้านคะแนนเฉลี่ยการประเมินทักษะกระบวนการการทำงานเป็นทีม ทั้ง 5 ด้าน ก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาโดยใช้

---

* อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการตลาดดิจิทัล คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

* Lecturer, Department of Digital Marketing Faculty of Business Administration Sripatum University
Corresponding author. e-Mail: kingkeaw.po@spu.ac.th

กิจกรรมเชิงรุกแบบมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (ทางบวก) อยู่ในระดับสูง กับทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา และผลการวิจัยยังพบว่า กระบวนการจัดการการสอนเชิงรุกแบบมีส่วนร่วม มีอิทธิพลต่อทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: พัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม, กิจกรรมเชิงรุกแบบมีส่วนร่วม

ABSTRACT

This experimental research (Pre-experimental research) aimed to 1) Study the active participatory learning process and teamwork skills of MKT453 (Channel marketing management) students with an active participatory learning process at Sripatum University 2) Study the measurement and evaluation of teamwork process skills of the students 3) Compare teamwork skills of the students with a proactive, participatory learning process before and after class and 4) Study the relationship and the influence of active participative learning process on teamwork skills of the students. The samples used in this research were 93 students from the School of Business Administration who were enrolled in the MKT453 (Marketing channel management) in Semester 2 of Academic Year 2022.

It was found that the process of proactive teaching and learning with participation of MKT453 (Marketing channel management) students was at a high level, and so were the overall student teamwork skills. Before teaching and learning to develop students' teamwork skills by using proactive and participatory activities, it was found that average scores were overall at a moderate level. The post teaching and learning to develop students' teamwork skills by using proactive and participatory activities and the average scores of the assessment of teamwork process skills in all 5 areas before and after teaching and learning to develop teamwork skills of students by using proactive and participatory activities were statistically significant different at the .05 level. And the active participatory learning process had a relationship in the same direction (positive way) at a high level. It was also found that with teamwork skills of students, proactive, participative teaching management process influenced students' teamwork skills at a high level.

Keywords: Developing teamwork skills, Proactive and participatory activities.

บทนำ

ถึงแม้ว่าบทบาทและความรับผิดชอบของผู้นำทีมและสมาชิกทีมในการดำเนินงานจะมีความแตกต่างกัน แต่พฤติกรรมในการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าของทีมงานนั้น หาได้ถูกจำกัดโดยงานที่ได้รับมอบหมายแต่อย่างใดไม่ ผลจากการวิจัยทางด้านจิตวิทยาสังคมได้ชี้ให้เห็นว่า สมาชิกทีมทุกคนจะต้องมีพฤติกรรมการทำงานที่เหมาะสม การแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพวกเขาเพียงคนเดียวอาจจะมีผลต่อความล้มเหลวของทีมงานได้ พฤติกรรมที่ส่งเสริมการดำเนินการร่วมกัน และขีดขวางการดำเนินการของกลุ่มในทีม สามารถแยกได้เป็นสามลักษณะ ได้แก่ 1) พฤติกรรมที่ส่งเสริมการทำงานของทีมงาน พฤติกรรมที่ส่งเสริมการทำงานของทีมงานเป็นพฤติกรรมที่ช่วยให้การทำงานของทีมงานบรรลุวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่สมาชิกแสดงออกจะส่งผลต่อประสิทธิผล และประสิทธิภาพของกระบวนการทำงานของทีมงาน 2) พฤติกรรมธำรงรักษาความสัมพันธ์ของทีมงาน พฤติกรรมธำรงรักษาความสัมพันธ์ของทีมงานเป็นพฤติกรรมที่ช่วยสร้างบรรยากาศที่ดี สนับสนุนการทำงาน เป็นการธำรงไว้ซึ่งสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสมาชิกของทีมงาน และมีกำลังใจในการทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายต่าง ๆ ร่วมกันได้ และ 3) พฤติกรรมที่ขัดขวางการทำงานของทีมงาน พฤติกรรมที่ขัดขวางการทำงานของทีมงาน เป็นพฤติกรรมการแสดงออกของสมาชิกทีมที่เป็นอุปสรรคขัดขวางการดำเนินการของทีมงาน พฤติกรรมกลุ่มนี้จะคุกคามประสิทธิภาพการดำเนินการซึ่งพวกเขาควรหลีกเลี่ยง (หนึ่งฤทัย มะลาไวย์, อรพินทร์ ชูชม และนริศรา พิงโพธิ์สภ, 2565, หน้า 425)

โดยสรุป สมาชิกของทีมงานควรตระหนักว่าพฤติกรรมสองกลุ่มแรกซึ่งได้แก่ พฤติกรรมที่ส่งเสริมการทำงาน และพฤติกรรมธำรงรักษาความสัมพันธ์ของทีมงาน เป็นพฤติกรรมที่ส่งผลในทางบวกต่อการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิผล ในขณะที่สมาชิกควรหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ขัดขวางการดำเนินการของทีม เพราะจะนำไปสู่การดำเนินการที่ล้มเหลว

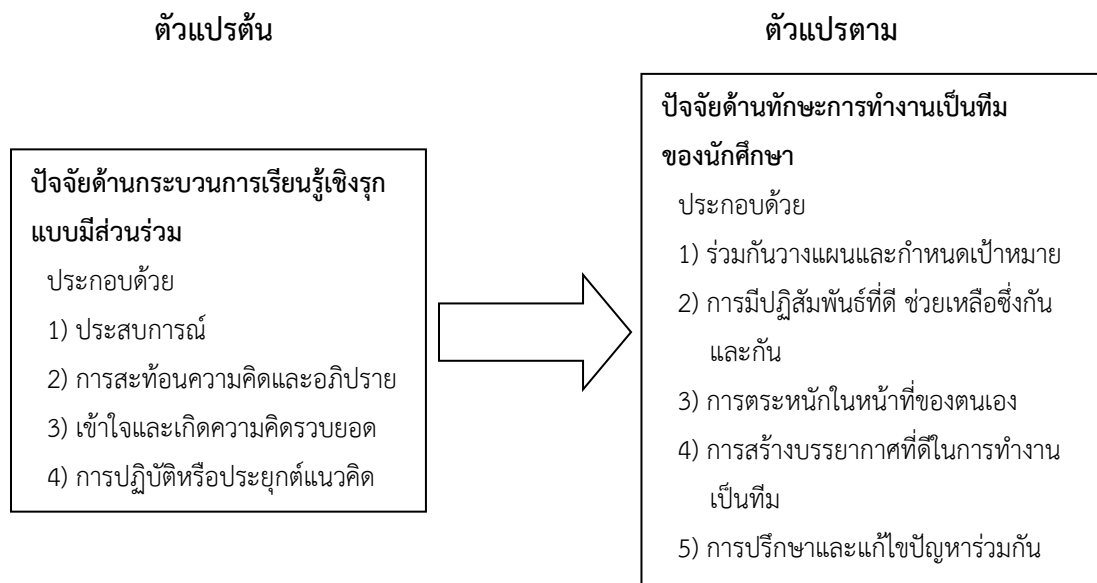
จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษารายวิชา MKT453 การจัดการช่องทางการตลาด โดยใช้กิจกรรมเชิงรุกแบบมีส่วนร่วมโดยผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือในการนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การสร้างพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมให้กับนักเรียน นอกจากนี้ผลการวิจัยยังใช้เป็นแนวทางในการดูแลรักษานักศึกษาให้ประสบความสำเร็จในการเรียนการสอน และมีพฤติกรรมในการทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ จะช่วยให้ผู้บริหารและอาจารย์ใช้ในการกำหนดนโยบาย และวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษารายวิชา MKT453 การจัดการช่องทางการตลาด โดยใช้กิจกรรมเชิงรุกแบบมีส่วนร่วม” ที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีตัวแปรที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมาพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ได้ ดังนี้

ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยด้านกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกแบบมีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีของ อนงค์ สระบัว (2560) ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ประสบการณ์ 2) การสะท้อนความคิดและอภิปราย 3) เข้าใจและเกิดความคิดรวบยอด และ 4) การปฏิบัติหรือประยุกต์แนวคิด

ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัจจัยด้านทักษะการทำงานเป็นทีม โดยผู้วิจัยประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีของ จูไรรัตน์ อนันต์ไพฑูรย์ (2563, หน้า 79-90) ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ร่วมกันวางแผนและกำหนดเป้าหมาย 2) การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 3) การตระหนักในหน้าที่ของตนเอง 4) การสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานเป็นทีม และ 5) การปรึกษาและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดและทฤษฎี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการเรียนรู้เชิงรุกแบบมีส่วนร่วม และทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษารายวิชา MKT453 การจัดการช่องทางการตลาดด้วยกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกแบบมีส่วนร่วม มหาวิทยาลัยศรีปทุม
2. เพื่อการวัดและประเมินทักษะกระบวนการการทำงานเป็นทีมของนักศึกษารายวิชา MKT453 การจัดการช่องทางการตลาด มหาวิทยาลัยศรีปทุม
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษารายวิชา MKT453 การจัดการช่องทางการตลาดด้วยกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกแบบมีส่วนร่วมก่อนและหลังเรียน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ และอิทธิพลของกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกแบบมีส่วนร่วมที่มีผลต่อทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษารายวิชา MKT453 การจัดการช่องทางการตลาด มหาวิทยาลัยศรีปทุม

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษารายวิชา MKT453 การจัดการช่องทางการตลาด โดยใช้กิจกรรมเชิงรุกแบบมีส่วนร่วมครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Pre-experimental research) โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม และนำข้อมูลเชิงประจักษ์จากประสบการณ์จริงมาตรวจสอบกับกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นจากหลักการ แนวคิด และทฤษฎี

ประชากร

ผู้วิจัยเลือกศึกษานักศึกษาคณะบริหารธุรกิจทุกคน ที่ลงทะเบียนในรายวิชา MKT453 การจัดการช่องทางการตลาด มหาวิทยาลัยศรีปทุม ภาคการศึกษาที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2565 ทั้งหมดจำนวน 93 คน

เครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม และแบบประเมินทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยแต่ละข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยใช้วิธี Likert scale มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในการสอนในรายวิชา MKT453 การจัดการช่องทางการตลาด ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 93 ฉบับ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับต่อไป โดยผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

2. การตรวจสอบข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ มาตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของข้อมูล

3. การลงรหัสข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ตรวจสอบข้อมูลแล้วมากำหนดใส่รหัส

4. ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมด นำมาวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัย โดยกำหนดระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นปี สาขาวิชา และหลักสูตร

2. ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ *SD*) ใช้สำหรับวิเคราะห์ปัจจัยด้านกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกแบบมีส่วนร่วม และปัจจัยด้านทักษะการทำงานเป็นทีม

3. เปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างคะแนนที่ได้จากแบบประเมินทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ค่าทดสอบสถิติ *t* (*T*-test for dependent samples) (ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05)

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้ “สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์” (Correlation Coefficient) หรือ Pearson Correlation ปัจจัยด้านกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกแบบมีส่วนร่วม และปัจจัยด้านทักษะการทำงานเป็นทีม

5. ใช้การวิเคราะห์ สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษารายวิชา MKT453 การจัดการช่องทางการตลาด โดยใช้กิจกรรมเชิงรุกแบบมีส่วนร่วม

ผลการวิจัย

ผู้วิจัย ได้สรุปผลการวิจัยตามรายข้อวัตถุประสงค์ ดังนี้

ผลการวิจัยตอบวัตถุประสงค์ที่ 1 ในภาพรวม พบว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกแบบมีส่วนร่วมของนักศึกษา รายวิชา MKT453 การจัดการช่องทางการตลาด มหาวิทยาลัยศรีปทุม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน โดยด้านการสะท้อนความคิด และอภิปราย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านเข้าใจและเกิดความคิดรวบยอด ด้านประสบการณ์ และด้านการปฏิบัติ หรือประยุกต์แนวคิด ตามลำดับ ส่วนด้านภาพรวมทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษารายวิชา MKT453 การจัดการช่องทางการตลาด อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน ด้านการปรึกษาและแก้ไขปัญหาพร้อมกัน ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี ช่วยเหลือ

ซึ่งกันและกัน ด้านการตระหนักในหน้าที่ของตนเอง ด้านการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานเป็นทีม และด้านร่วมกันวางแผนและกำหนดเป้าหมาย ตามลำดับ

ผลการวิจัยตอบวัตถุประสงค์ที่ 2 ในภาพรวม พบว่า ก่อนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษารายวิชา MKT453 การจัดการช่องทางการตลาด โดยใช้กิจกรรมเชิงรุกแบบมีส่วนร่วม พบว่า ในภาพรวมคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยคะแนนเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก (4.80) และคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับน้อย (2.40) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยการประเมินสูงสุด คือ ด้านการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานเป็นทีม รองลงมา คือ ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ด้านการปรึกษาและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ด้านการตระหนักในหน้าที่ของตนเอง และด้านร่วมกันวางแผนและกำหนดเป้าหมาย ตามลำดับ

ส่วนด้านหลังการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษารายวิชา MKT453 การจัดการช่องทางการตลาด โดยใช้กิจกรรมเชิงรุกแบบมีส่วนร่วม พบว่า ในภาพรวมคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3.85) โดยคะแนนเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก (4.80) และคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับน้อย (3.20) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยการประเมินสูงสุด คือ ด้านการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานเป็นทีม รองลงมา คือ ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ด้านการตระหนักในหน้าที่ของตนเอง ด้านร่วมกันวางแผนและกำหนดเป้าหมาย และด้านการปรึกษาและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ตามลำดับ

ผลการวิจัยตอบวัตถุประสงค์ที่ 3 ในภาพรวม พบว่า คะแนนเฉลี่ยการประเมินทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีมทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ร่วมกันวางแผนและกำหนดเป้าหมาย 2) การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 3) การตระหนักในหน้าที่ของตนเอง 4) การสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานเป็นทีม และ 5) การปรึกษาและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษารายวิชา MKT453 การจัดการช่องทางการตลาด โดยใช้กิจกรรมเชิงรุกแบบมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษารายวิชา MKT453 การจัดการช่องทางการตลาด โดยใช้กิจกรรมเชิงรุกแบบมีส่วนร่วม ทั้ง 5 ด้าน สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษารายวิชา MKT453 การจัดการช่องทางการตลาด โดยใช้กิจกรรมเชิงรุกแบบมีส่วนร่วมในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านผลการศึกษาค่าเปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างคะแนนที่ได้จากแบบประเมินทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม ก่อนเรียนและหลังเรียน ในภาพรวม พบว่า คะแนนเฉลี่ย (3.85) ภายหลังการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษารายวิชา MKT453 การจัดการช่องทางการตลาด โดยใช้กิจกรรมเชิงรุกแบบมีส่วนร่วม สูงกว่าคะแนนเฉลี่ย (3.46) ก่อนการจัดการเรียนการสอน เพื่อ

พัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษารายวิชา MKT453 การจัดการช่องทางการตลาด โดยใช้กิจกรรมเชิงรุกแบบมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยตอบวัตถุประสงค์ที่ 4 ในภาพรวม พบว่า กระบวนการเรียนรู้เชิงรุกแบบมีส่วนร่วม โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (ทางบวก) อยู่ในระดับสูง กับทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา รายวิชา MKT453 การจัดการช่องทางการตลาด และผลการวิจัย พบว่า กระบวนการจัดการการสอนเชิงรุกแบบมีส่วนร่วม มีอิทธิพลต่อทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา รายวิชา MKT453 การจัดการช่องทางการตลาด อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

ทั้งนี้ ในภาพรวมจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ตัวแปรที่นำมาศึกษามีความสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีงานวิจัยของ (2565 ก, หน้า 425-438) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การทำงานเป็นทีมของนักเรียน: ปัจจัยเชิงสาเหตุ ข้อเสนอแนะในการวิจัย ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการทำงานเป็นทีมเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับนักเรียน เพราะการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการทำงานเป็นทีม จะส่งผลให้เกิดการสร้างความรู้ ความเข้าใจ สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลในสังคมและเติบโตเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพในสังคมได้ บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอความหมาย ความสำคัญ องค์ประกอบ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมและข้อเสนอแนะในการทำวิจัย โดยนำเสนอในมุมมองเชิงพฤติกรรมศาสตร์ กล่าวคือ การทำงานเป็นทีมเป็นพฤติกรรมที่เป็นส่วนหนึ่งของวิถีมุขย ซึ่งได้รับอิทธิพลทั้งในตัวบุคคล สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยสามารถแบ่งออกเป็นหลายกลุ่ม อาทิ ปัจจัยลักษณะสถานการณ์ ปัจจัยจิตลักษณะเดิม ปัจจัยจิตลักษณะตามสถานการณ์ ซึ่งพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมเป็นทักษะที่สำคัญยิ่ง เพราะการที่นักเรียนที่มีความรู้ความสามารถ และศักยภาพที่แตกต่างกัน สามารถทำงานเป็นทีมได้จนประสบผลสำเร็จ และตอบสนองความต้องการของจิตใจ เกิดการพัฒนาตนเองจากการได้เรียนรู้จากผู้อื่น ซึ่งในอนาคตจะทำให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และลดปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ คมชลรัฐ ไพจิตรวโรดม (2561, หน้า 70-98) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับชั้น 9 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอัสสัมชัญ ธนบุรี ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนระดับชั้น 9 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอัสสัมชัญ ธนบุรี มีพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมโดยรวมอยู่ในระดับมาก นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมโดยรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยวรรณ มัชยมนันท์ (2558, หน้า 25-67) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง สภาพสมดุล โดยใช้ชุดกิจกรรมตามแนวทางการจัดการเรียนรู้

สะเต็มศึกษา ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความก้าวหน้าทางการเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 0.65 อยู่ในระดับ

ปานกลาง (Medium gain) และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ สะเต็มศึกษา อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ สะเต็มศึกษา ช่วยเพิ่มความก้าวหน้าทางการเรียน เรื่อง สภาพสมดุลและสอดคล้องกับงานวิจัยของ (2563 ก, หน้า 79-90) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม ในรายวิชาการอาหาร โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีมของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และ 3) ความพึงพอใจในการเรียน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการ เรียนรู้แบบร่วมมือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.24, SD เท่ากับ 0.07) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรา แซ่ลีว (2560, หน้า 68-70) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกในรายวิชา การพัฒนาทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักศึกษา ในรายวิชาการพัฒนาทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย นักศึกษาส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใน ระดับ A จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 28.33 ในระดับ B+ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 35 ในระดับ B จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 ในระดับ C+ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 และอยู่ในระดับ C จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.67 2) การประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หลังการจัดการ เรียนรู้แบบเชิงรุก Active learning ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ทักษะการเห็นอกเห็นใจ และการ เป็นพลเมืองดี (Compassion) มีค่าเฉลี่ย 4.67 ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.00 ทักษะการ เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทักษะการคิดสร้างสรรค์ (Creative skills) มีค่าเฉลี่ย 4.09 ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 81.80 และทักษะที่มีค่าเฉลี่ย ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ Active learning มีค่าเฉลี่ยที่ต่างกันมากที่สุด คือ ทักษะด้านสื่อเทคโนโลยีและสารสนเทศ (ICT literacy skills) มีค่าเฉลี่ยที่แตกต่างกัน คือ 0.73 3) ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active learning) รูปแบบที่นักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด คือ รูปแบบการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential learning) มีค่าเฉลี่ย 4.58 ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.60 และการจัดการเรียนรู้ แบบเชิงรุก Active learning ที่นักศึกษามีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ รูปแบบการเรียนรู้โดยการสืบค้น (Inquiry-Based learning) มีค่าเฉลี่ย 4.41 ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 88.20 และประเด็นที่นักศึกษา แสดงข้อคิดเห็นมากที่สุด คือ นักศึกษาได้จัดทำโครงการบริการวิชาการในสถานศึกษาและชุมชน การ จัดประสบการณ์ในสถานศึกษาเป็นการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดี เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ส่งเสริม ความกล้าแสดงออก และได้แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างแท้จริง มีค่าความถี่ 49 คน ร้อยละ 81.67 การเรียนรู้นอกห้องเรียนในสถานศึกษา และชุมชนเป็นการสร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่าต่อการเรียนรู้ และการนำไปใช้ในวิชาชีพครูได้จริง มีค่าความถี่ 48 คน ร้อยละ 80.00 และการจัดทำโครงการบริการ

วิชาการในสถานศึกษาและชุมชน เป็นกิจกรรมที่ดี ฝึกกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ เป็นขั้นตอนมีการวางแผนการทำงานเป็นทีมที่เข้มแข็ง และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า มีค่าความถี่ 42 คน ร้อยละ 70.00 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุสรรา เณิมศรี (2563, หน้า 92-95) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูประถมศึกษา ด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผลการวิจัย พบว่า 1) องค์กรประกอบและตัวบ่งชี้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย 2 องค์กรประกอบหลัก ได้แก่ องค์กรประกอบหลักที่ 1 ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เชิงรุก ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 4 ด้าน และมีตัวบ่งชี้ 18 ข้อ และองค์กรประกอบหลักที่ 2 ความสามารถในการปฏิบัติการสอนวิทยาศาสตร์เชิงรุก ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 6 ด้าน และมีตัวบ่งชี้ 17 ข้อ 2) กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมการ ขั้นปฏิบัติและเรียนรู้ในขั้นนี้ประกอบด้วยวงรอบย่อยตามปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย และขั้นสรุปผล 3) ผลการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนวิทยาศาสตร์ในระดับประถมศึกษา พบว่า หลังเข้าร่วมกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ กลุ่มเป้าหมายมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 และกลุ่มเป้าหมายมีพัฒนาการความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพิ่มขึ้นหลังจากเข้าร่วมกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในแต่ละวงรอบย่อย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหาร อาจารย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรปรึกษาหารือและวางแผนร่วมกัน ถึงวิธีการจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ และเหมาะสมกับนักศึกษา ตลอดจนความพร้อมของเทคโนโลยีที่ใช้ในการสอน ทั้งนี้ในส่วนของอาจารย์ผู้สอนนั้น ก็ควรเรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคการสอนอย่างไรไม่น่าเบื่อ และปรับเปลี่ยนวิธีการสอนแบบเดิม ๆ ให้มีความน่าสนใจมากขึ้น เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา โดยใช้กิจกรรมเชิงรุกแบบมีส่วนร่วม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาถึงผลกระทบของนักศึกษาจากการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ
- 2.2 ควรศึกษาในเรื่องการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของนักศึกษา

บรรณานุกรม

- คมชลัฐ ไผจิตรวโรดม. (2561). *พฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี*. การวิจัยศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จุไรรัตน์ อนันต์ไพฑูริย์. (2563). *การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม ในรายวิชาการอาหารโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต.
- จันทร์หา แซ่ลิว. (2560). *การจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) ในรายวิชาการพัฒนาทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย*. โครงการวิจัยคณะครุศาสตร์ ภาควิชาการศึกษาปฐมวัย, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- เต็มศักดิ์ สุขวิบูลย์. (2552). *ข้อคำนึงในการสร้างเครื่องมือประเภทมาตราประมาณค่า (Rating Scale) เพื่องานวิจัย* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:
<http://ms.src.ku.ac.th/schedule/Files/2553/Oct/1217086.doc>
[2563, 24 กรกฎาคม].
- ปิยวรรณ มัชฌมนันท์. (2558). *การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง สภาพสมดุล โดยใช้ชุดกิจกรรมตามแนวทางการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษา*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา, คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ยุทธ ไถยวรรณ. (2545). *พื้นฐานการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- หนึ่งฤทัย มะลาไวย์, อรพินท์ ชูชม และนริสร่า พิงโพธิ์สภ. (2565). การทำงานเป็นทีมของนักเรียน: ปัจจัยเชิงสาเหตุ ข้อเสนอแนะในการวิจัย. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(3), หน้า 425-438.
- อนงค์ สระบัว. (2560). *แผนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:
https://pubhtml5.com/wobt/mbuc/%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B8%87%E0%B8%84%E0%B9%8C_%E0%B8%AA%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%9A%E0%B8%B1%E0%B8%A7/42 [2566, 5 กุมภาพันธ์].
- อนุสรณ์ เฉลิมศรี. (2563). *การพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูประถมศึกษา ด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.